

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXIX.

V Ljubljani, 24. kimovca 1886.

List 39.

Nekaj dima.

(Dalje.)

III.

„On pa jim reče: Jaz sem, ne bojte se!“ (Jan. 6, 20.)

Ko je Peter spoznal Kristusa, rekoč: „Ti si Kristus, sin živega Boga!“ mu odgovori Jezus: „Blagor tebi, Simon, Jonov sin! ker meso in kri nista tega razodela, ampak moj Oče, ki je v nebesih. In jaz ti rečem: ti si Peter (skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in vrata peklena je ne bodo zmagala.“ (Mat. 16, 16—18.)

Po mislih in nazorih poganov, in priprostega ljudstva tudi dandanašnjega, so globoke jame in brezna, posebno žrela ali žekna ognjemetnih hribov, vrata in odduški pekla. Delfiški tempelj staropoganskih Gerkov je bil zidan nad tako jamo, iz ktere so prihajali udušljivi plinovi. Za altarjem v poganskem templju v Ektatani, pravili so, da je za časa rimskega vojvoda Pompeja prišla kuga iz ondašnje jame, in se je po vsem svetu razširila. V poganskem Rimu je bilo v sredi mesta brezno (mundus), o katerem so marujali, da so ondi vrata peklena. Ondi je bil pokopan Romul, prvi kralj rimski. Žrelo tistega brezna je bilo zaperto s černo skalo: lapis manalis. Kamniti lev je stražil poleg brezna. Tako so mislili tudi judje, da na skali Morija, na dnu jeruzalemskega templja, velikega brezna, kamor so ob času vesoljnega potopa vode se pozgubljale, je bil nad ustjem sveti kamen: „ebeu šatja.“ Na tem kamnu je bilo začerkano najsvetejše in neizrekljivo ime Božje. Po nauku judovskih rabinov je še dandanes tisti kamen nad breznom, sli nad vrati peklenškimi.*) Ako hočejo podzemeljske vode vskipeti, pa ugledajo presveto ime na onem kamnu, se hitro nazaj umaknejo v globočino. Ako ljudje po pravici in resnici prisegajo, se dvigne sveti kamen in sprejme prisego, in se zniža ter zamaši ono brezno, da se svet ne zruši. Ako pa kdo krivo prisega, se ne zniža, temuč vode iz brezna prihrumé čezenj in ga poplavé in čerke svetega imena se potopé v brezno. Vode rastejo in hočejo potopiti ves

svet, pa Bog neskončno usmiljeni pošlje angelja iz nebes s 70terimi ključi, da zapiše zopet sv. imé in kamen vterdivši zaprè žrelo tistega brezna, da svet dalje obstoji.“ (Sepp. Leben Jesu. V. str. 103.) — Kakor niso potresi razdejali skale tempeljnové, tako vsi potresi novih krivih vér nič ne opravijo zoper skalo, katero je Kristus postavil podlago svoji cerkvi. Sredi valov poganskih narodov v starem veku se je ohranil tempelj in kamen: eben šatja — sveta skala —, ko pa je izvoljeno ljudstvo nehvaležno zaverгло Kristusa, pravi temeljni in vogelni kamen svetá, ki je obljubil, da v treh dneh bo sozidal živi tempelj svojega telesa in svojih udov vernikov, — se je zgrudil tisti sveti kamen, pregrinjalo v templju se je stergalo od verha do tal. Kmalu so jele dvigati se iz brezna peklenškega vse strahote nad izvoljeno sedaj zaverženo ljudstvo, in čez mesto in tempelj je prišlo razdjanje in gnušoba, da kamen na kamnu ni ostal. Ko so za časa cesarja Julijana, odpadnika, zopet hoteli tempelj zidati, da bi Kristusovo prerokovanje na laž postavili, se je brezno res odperlo in švignili so žvepljeni zublji (plameni) iz globočine ter so nekaj delavcev pogoltnili, druge razperšili, da niso nikoli več se prederznili dela ponavljati.

Kamen posvečeni na naših altarjih, kjer se vsaki dan Najvišemu daruje najsvetejši dar: Sin Božji pod podobami kruha in vina, je tudi zapornica terdna in močna, da se kužni dim iz peklenškega brezna puhtechih bogokletij, preklinjevanj, vsakoverstnih hudobij in pregréh ne more tako pogubonosno razširjati po svetu. Neki učenjaki terdè, da je dandanes veliko več neviht, viharjev, toče treska in hudega vremena zaradi tega, ker je veliko več dima po zraku, kot ga je bilo nekdanj. Koliko fabrik je po svetu, koliko železniških hlapozov, koliko parobrodov itd., kjer silno veliko premoga požgejo, in se brazštevilni dimnati drobci noč in dan v zrak valé. Vlani se je v naši Cislitaniji 1275 milijonov smodek (cigar) pokadilo.

Nu, se vé, da vsled vsega dima iz raznih tvornic, železnic, parobrodov in milijonov smodk, ki se popušijo dan za dnem, leto za letom, se vzduh jako nezdatno predrugači. Vendar pravijo, da se električni tók z dergnjenjem dimnih drobcev pomnožuje. Saj pri ognjemetnih hribovih opazujejo, da kadar bruhajo iz sebe ogenj, pepel, lavo in sopar z raznimi plinovi, je to bljuvanje večinoma združeno s potresom, z bliskanjem, gromom

*) Skala, na kateri je imel Izak darovan biti, je res še dandanes v Omarjevi mošaji, nekdanjem tempelju, in ima velik pomen, ako se obrača na daritev sv. maše, in v tem pomenu se morajo tolmačiti rabinski temni pritikleji. Vr.

in treskom. Edeu najnovejših pisateljev terdi celó, da elektrika provzročuje kolero in kužne bolezni.

Gerška basen o najvišem njihovem božanstvu Zevsu pripoveduje, da je ta bog premagal z bliskom gerdo pošast, zmaja Tifona (Typhon), ter celi otok Trinakrijo (Sicilijo) nanj zavalil. Pod tolikošno težo menda stoče Tifon, in ko se količkaj gane, nastane potres in zmaj bljuje ogenj iz gore Etnae. Eoini naš Bog in Zveličar Kristus je res premagal peklenskega zmaja ter založil ga s silno trdno skalo svoje svete Cerkve. Pod to skalo vijoč se hudoba provzročuje duševne potrese na svetu, ter skoz usta svojih priveržencev bruha strupeni ogenj in dim krivih naukov; a premagati je ne more in je ne bode mogla nikoli. Pred cerkvijo sv. Petra v Rimu je na sredi velikega terga postavljen obelisk (velikansk šilast kamen) s pomenljivim napisom: „Christus vincit, Christus regnat. Christus imperat!“ (Kristus zmaga, Kristus vlada, Kristus zapoveduje!) Altarni kamen, na katerem se ponavlja neprenehoma najsvetejša daritev novega zakona, pomenja tudi skalo — Kristusa. Že Izaija prerok pravi: „Poslušajte me vsi, ki hrepenite po tem, kar je pravičnega, in iščete Gospoda: glejte na skalo, iz ktere ste izsekani... Dvignite oči svoje k nebu in ozrite se doli na zemljo, ker nebo se bo stopilo ko dim, in zemlja bo shudela ko oblek, in stanovniki na nji bodo zginiti kakor ona; moje zveličanje pa ostane vekomaj, in pravica moja ne bode se zmanjšala.“ (Izai. 51, 1. 6.) O slovesnem posvečevanju Cerkve se veliko kadila zažiga, posebno ko se altarni kamen posvečuje. Ko škof blagoslovi kadilo, reče: „Gospod Bog vsemo-gočni, kteremu streže truma angeljev s trepetanjem, kterih služba je duhovna in ognjena: poglej milostivo, blagoslovi in posveti to stvar kadila, da vse slabosti in vse bolezni in vsa zalezovanja nasprotnikova, čuteča njegov duh, zbeže ter se ločijo od tvoje stvari, katero si s predrago kervijo svojega Sina rešil; da je nikoli ne oziedi pik hudobne kače. Po Kristusu Gospodu našem. Amen.“

Potem se zažgejo peteri, iz kadila in voska narejeni križki nad altarnim kamnom, ki goré kakor peteri kresovi, in imajo globoki pomen peterih rán Kristusovih. Med tem pa škof in službujoči duhovniki pred altarjem kleče pojejo: „Aleluja! Pridi sveti Duh, serca svojih vernih napolnui in ogenj svoje ljubezni v njih vžgi!“ Pri slovesnih mašah se večkrat kadí z dišečim kadilom, v znamenje, da v hiši Božji pridemo kakor v nekaj drugi, vzvišeni, nadzemeljski posvečeni zrak, kjer so navzoče trume angeljev nebeških. „Naj se dviguje, o Gospod, molitev moja, kakor kadilo pred Tvojim obličjem.“ (Ps. 140, 2.) Kadilo torej pomenja serčno molitev, pa tudi častenje, hvalo, darovanje in popolno vzdaje v voljo Božjo. Pri darovanju kruha in vina, ko mašnik poklada na žerjavico kadilo, ga blagoslovi, rekoč: „Po priprošnji sv. Mihaela arhangelja, stoječega na desnici kadilnega altarja, in vseh svojih izvoljenih, naj blagovoli Gospod blagosloviti to kadilo, ter ga v prijetno dišavo sprejeti.“ To se naslanja na besede skriv. razodenja: „In drugi angelj je prišel in stopil pred altar, deržeč zlato kadilnico, in mu je dano bito veliko kadila, da bi položil od molitve vseh svetnikov na zlati altar, kateri je pred sedežem Božjim. In dim kadila se je kviško valil z molitvami svetnikov iz roke angeljev pred Boga.“ (Razod. 8, 3—4.) Sv. Mihael je posebni zaštitnik sv. Cerkve in zlasti najsvetejšega zakramenta. Dve sveči, ki navadno gorite na altarju pri vsaki tibi maši, ste po nauku nekkih pisateljev dva verhangelja, Mihael in Gabriel, kakor častna stražnika največje svetosti. Lepo poje sv. Cerkve o sv. Mihelu:

„Ostudno glavo zmajevo Prot vodniku ošabnosti,
V globoko verže dno pekla; Zglavarjem temsezdružimo,

Vodnika in upornike

Zažene z dvoira rajskega.

Da nam s prestola Jagnjeta
Doide večne slave ven'c.

Glej, da se zoper sedmo zapoved Božjo ne pregrešiš.

(Otrokom in mladini, tudi odraščeni.)

Neki duhoven pripovedoval je, da je bil svoj dan poklican k umirajočemu bolniku, ki je bil zelo nepokojin. In kaj ga je vznemirjalo? Rekel je duhovnu, da je nekdaž ko deček bil ukradel nekje zemljo za en krajcar, in zdaj se mu zdi, da tega še ni poravnal; prosil je torej gosp. duhovna, naj on to stori, kar mu je duhoven tudi rad obljubil.

Glej, ljubi otrok, tako misli umirajoč človek o sedmi zapovedi Božji. Je-li pa res imel povod zaradi tega mladeniškega greha v skerbi biti? Se vé, kdor ukrade 1 kr., ali reč, ki ima 1 kr. vrednosti, še ne stori smertnega greha, toda vsekako stori odpustljiv greh, in ko bi v življenju nepravičnega blaga ne povernil ali narejene škode ne popravil, četudi bi mu bilo to mogoče, bo vse eno, če bi drugače tudi nič na vesti ne imel, se moral v vicah bridko za ta greh pokoriti, ker božji Sodnik nam je naravnost rekel: da se ne pride prej iz kraja kazni, dokler ni zadnji vinar povernjen. Tako tedaj je s to stvarjo, tako uči sv. vera, in po tem samem bomo enkrat sojeni.

Ti tedaj že vidiš, dragi otrok, da imaš v resnici vzrok, tudi to, kar ljubi Bog v sedmi zapovedi zahteva, prav natanko ceniti. In dobro je, če večkrat na to misliš, da se hudemu nagnjenju ne udaš, ki te včasih moti, in da se ne daš zapeljati drugim k tatvini itd. Posebno jeseni se otroci neredkokrat zoper to zapoved pregreše, ker sadje in druge sadeže kradejo, na polju, v gozdu in drugod škodo delajo.

Naj ti k vestnemu spolnovanju te zapovedi pomagam ter stavim vprašanje: I. Kaj nam ljubi Bog v sedmi zapovedi prepoveduje? in II. kaj nam v ti zapovedi zapoveduje?

I. Kaj nam ljubi Bog v sedmi zapovedi prepoveduje?

Katekizem odgovarja:

V sedmi zapovedi je prepovedano: Krasti, goljufati pri meri in vagi, priderževati ptuje blago ali zaslužno plačilo, bližnjega za denar ali blago odirati, ali kakor si bodi poškodovati ga na njegovem premoženju in njegovih pravicah.

V pojasnilo tega je vedeti: Z ropom in tatvino se ne pregreše le pravi roparji in tatje, temveč vsi, ki njim k temu svetujejo ali pomagajo; ki ukradeno blago kupujejo, najdenega nazaj ne dajo, svojih dolgov ne plačajo.

Dalje se pregrešiš zoper sedmo zapoved, če ptuje travnike ali drevesa poškoduješ, ptujo živino oškoduješ ali pobijaš, dolžno delo zanemariš, ali kako drugo krivično škodo narediš.

Zapomni si tudi dobro besede: Kdor krade, je tat; kdor ukradeno skriva, je njegov brat! Kdor tatvino ali jednake krivice skriva, zamolčuje, tají; taki je tako hudoben kakor sam tat. Zato pravi dalje nek drug pregovor: Ko bi ne bilo skrivavca, bi ne bilo tatú.

Da pa bodeš prav zvest in pošten, zapomni si še sledeče pregovore:

Z majhnim se pričinja, z velikim se odjenja.

Krivično blago — uina teka. Skerbuo se moraš varovati, da se ne boš z goljufivim govorjenjem dal zapeljati, da bi mislil: sej to je mala reč, to ni nič. Veš, da človek ni več pošten, če tudi le male krivice dela.

Semtertje morebiti slišiš, da ljudje tako-le govore: „V malih rečéh ni treba tega tako natanko ceniti.“ — „Bogatino se nič ne pozná.“ — „Saj drugi tudi tako delajo.“ — „Sej ne bo nobeden vedil.“

To je tatinska modrost! Kdor se po tem ravná, sam sebe goljufá; kajti Bog sodi le po svojih sv. zapovedih, in ne po tem, kar ljudje govoré. Toraj ne daj se premotiti! Derži se veliko več resnice: Vsak pošteno naj živí: Tó — le tó najdalj terpi!

II. Kaj nam ljubi Bog v sedmi zapovedi zapoveduje?

On nam zapoveduje:

Vsakemu svoje pustiti, dati in storiti, ptuje blago poverniti in storjeno škodo popraviti.

Če tedaj imamo v lasti kaj ptujega blagá, denarja, ali če smo bližnjega poškodovali; smo dolžni, ptuje blago poverniti in škodo po moči popraviti; drugač ni odpuščenja pri Bogu.

Ptuje blago mora se lastniku ali njegovim dedičem poverniti; če pa to ni mogoče, mora se to ubogim dati ali v pobožne namene obrniti. Sicer pa se v tacih rečéh posvetovaj s spovednikom, posebno ko bi bil kako škodo storil v tovaršiji z drugimi, ali če nimaš s čim poverniti.

Sedma zapoved tudi zapoveduje: Vsakemu dati, kar je njegovega, in dobrotno se proti bližnjemu obnašati.

Semtertje boš slišal, da kdo poreče: jest sem pošten človek, — nisem nikomur nič ukradel. . . . Naj si je, da pri ljudéh veljaš za „pravičnega človeka“ . . . je pa li ljubi Bog s tem že zadovoljen? Nikakor ne. Če kdo ni tat ali ropar, spolnuje s tem še le en del sedme zapovedi, namreč oni del, ki se glasi: „Vari se hudega.“ Toda k popolnemu spolnjevanju zapovedi gre še drugi del: „Delaj dobro.“ Ko bi kak kristjan ne hotel od tega nič vedeti, ko bi dela usmiljenosti opustil, če tudi bi mu bilo to mogoče, takemu bi se pri sodbi Božji ne godilo dobro, kakor nas Bog Odrešenik učí, ki bo sodnji dan onim, ki bodo stali na njegovi levici, rekel: Poberite se spred mene. . . . Bil sem lačen, pa mi niste dali jesti itd.“

Izgleđi iz življenja sv. Benedikta Labre.

Benedikt Labre je bival v hiši svojega strica, šel je pa neki dan na vert, da naj po zadobljenem ukazu nabere rudečih jagod za na mizo. Majhna hišna deklica, ki je slučajno prišla tudi na vert, hotela jih je pokusiti in je prosila nabirajočega Labreta, naj jih njej dá en par. Benedikt je naravnost odgovoril, da ji ne sme nobene dati, da bi jih pa rad, ako gre strica za dovoljenje prosit. Deklica prišla je kmalu nazaj ter rekla: „Dovoljenja nisem dobila; pa le daj mi jih par, je pristavila, sej stric ne bodo zvedeli.“ Če tudi stric ne zvedó,“ odgovoril je Benedikt, „Bog bo videl.“ „E kaj!“ reče sladkosnedni otrok, „sej jih ne zahtevam veliko, le dvé: to je malenkost, to že smeš storiti.“ — „Malenkost! Kaj praviš ti?“ nadaljeval je Benedikt, „kar Boga žali, to ne more biti nikakoršna malenkost. Verh tega pričjenja se z malimi rečmi in pride se počasi do večjih. Danes je le par rudečih jagod; le prekmalo izneverila bi reči večje vrednosti. Ti sama bi danes ukradla par šivank, drugokrat male škarjice, in potem, ne da bi dolgo pomišljevala, še kaj dragocenejega. Obžaluj to misel in spovej se je, prej ko mogoče.“ — In pred čimur je bogaboječí Benedikt nepremišljeno deklico tako resno svaril, tega varoval se je sam najskerbneje. Nekega dne pripetilo se je, da je bil z nekterimi otroci svoje starosti na deželi, in ti so pri sosednjem kmetu jabelka kradli. Mislili so Benediktu postreči s tem, da so mu jih en par ponudili. On pa se za vse človeške ozire ni zmenil, branil se je tudi le eno samo jabelko

sprejeti in rekel je neprestrašeno: „Ta jabelka so ukradena, ni dovoljeno jih jesti, in jaz nočem nobenega.“ (Prim. „Kinderfrd.“ IX.)

S p o m i n

na zlato mašo v Šmartinem pod Šmarno goró.

8. avgusta 1886.

(Dalje.)

Došle so še druge čestitke in druga pisma prečastitemu župniku in zlatomašniku, kakor, pismo prečast. gospoda, župnika v Št. Rupertu in sošolca zlatomašnikovega, kateri čestita svojemu staremu prijatelju in sošolcu tako-le: *)

Predragi moj Anton
preserčni brat v Kristusu!

S kakim občutkom sem čital o Tvoji zlati sv. maši? S čisto drugačnim, kakor o vsaki drugi, ker tu veljá zlato sv. mašo prebljubljenega sošolca. Dvojno veselje bi bilo moji duši, ako bi bilo od Boga tudi ljublj. gosp. proštu Zupanu dano, s Taboj vred svojo petdesetletnico obhajati, ker bil je v mojem teku odločivni prijatelj! Zdaj pa bratovske molitve od svojih znancev prosi ležeč na smertni postelji. „Investigabiles viae ejus!“ — Srečo Ti tedaj vošim k tej redki svečanosti, ter se bodem, ako Bog dá, tudi pri sv. maši v nedeljo še priserčniši s Taboj in s Tvojo preginjeno zahvalo sklenil, ker Ti si edini izmed nas doživel jubelarja! Tudi jest se bližam in tečem, pa Bogú je znano, ali dosežem? Morda se vresniči; „Deus infirma elegit.“

Toplo se Ti priporočujem v Tvoj blagi spomin ter Te zagotavljam, da Te v sercu zvestem nosim, dasiravno Ti leta in leta minejo brez kake moje verstice. Dobro veš, da vsikdar sem Te priserčno ljubil, začensí odkar sva se spoznala, in zlasti se mi je Tvoje serce priljubilo, odkar si bil zložil žalostinko po ranjci sestri Elizabeti in mi v tolažbo poslal. In osculo Domini. Tukaj se ne bova več vidila, Ti ne prideš do mene, jest pa do tebe ne morem, imam nadložne noge; — še ljubega Škrabeca več ne obiščem v Rudolfovem. Pozdravljam vso v. č. duhovščino, praeprišim P. T. gospoda kanonika, kateri bodo Tvojo petdesetletnico slavili.

Ves

Tvoj senex
Alojzij.

Dalje pismo in čestitka prečast. gospoda Baltazarja Bartola:

Prečastiti gospod župnik!
Ljubeznjivi g. zlatomašnik!

Od kar Vas, Prečastiti gospod, poznam, poznam Vas pa od l. 1846, tedaj skoz celih 40 lét svojega mašništva, Vas visoko čislam in spoštujem kot izverstnega, vedno vsevetega duhovnega pastirja. Ravno danes pa stopite v tolikanj redko versto mnogozasluznih zlatomašnikov; toraj prosim, sprejmite te kratke verstice kot borno častitko k preslavnemu zlatomašništvu od moje malenkosti.

O kako veselo boste zapeli „Te Deum laudamus“ gledé tolike milosti Božje; ako nazaj pogledamo in se poprašamo, kje so tisti mil. škofje, tisti preč. dekani in župniki, ktere smo poznali in njim podložni bili? O ni jih več med živimi! Šli so pred nami — v neskončno večnost! In Vi, prečastiti in preblagi gosp. zlatomašnik!

*) Ker so take prilike le bolj redke, naj še podamo nekatere pisma, da svet vidi, kako se izlija serca prijateljev starih med seboj. Vr.

razveseljujete dobrote tega življenja in z gorko vnuemo delate v Gospodovem vinogradu v povišanje Božje časti in v blagor svoje in drugih duš zveličanje; o to je posebna milost Božja! Dobrotljivi Bog Vam daj še — še kake leta v prevzvišeni namen preživeti in poslednjič pa po tolikem prestanem trudu in terpljenju in mnogih zaslugah presvitli venec nebeški! — Quod exaudiat benigne Deus!

Z vsem spoštovanjem, priserčnim pozdravljenjem in ponižnim priporočanjem v pobožni „memento,“

Vaš

ponižni in hvaležni sluga
Baltazar Bartol.

Prelepo je pismo tudi prečast. gospoda in prošta Antona Jarca, ki povdarja, kako je Gospod zlatomašnika celo polovico stoletja vidno ohranil v svoji milosti in v svojem varstvu ter vodil njegovo neutrudljivo duhovsko delo s svojim blagoslovom v Božjo čast in v zveličanje neštivilnih duš, ter mu voši še lepo število let, ako je njegova sv. volja, in potem svitlo krono itd.

Gospod duhovni pomočnik Anton Kukelj, iz Vodice, prav lepo čestita tako-le:

Prečastiti gospod fajmošter,
občespoštovani gospod zlatomašnik!

Blagovelite sprejeti moja najboljša in odkritoserčna voščila k tako veselemu in presrečnemu dnevu prihodnje nedelje, ko bodete, najberže edini izmed vseh novoposvečencev od 3. avg. 1836 — ker gospod Brus je pretečeno nedeljo nevarno zbolel — obhajali svojo zlato sv. mašo, obdani od svojih prijateljev in ljubečih ovčic, blagrovani od vseh znancev in nenavzočih prijateljev. Zares, obljuba četrte zapovedi božje se vidoma spojuje nad Vami, ker ste vedno svoje stariše ljubili z iskrenim srcem; Gospod hoče poplačati pa tudi zvestega svojega delavca v svojem vinogradu, On hoče, drugim v spodbuj, počastiti že na zemlji gorečnost Vašo za lepoto Njegove hiše, Vašo očetovsko skerb za zveličanje Vam izročene čede, Vaše izgledno, kerščansko, zares duhovsko življenje. „Tako se časti, kogar hoče Kralj (nebeški) počastiti!“ (Ester. 6. 9.) Želim iz srca, da bi Vam ljubi Bog, Gospod življenja in smerti, dal učakati še velikokrat, krepkemu na duhu in saj pri tej telesni moči, obletnico Vaše zlate maše in da bi zlata sv. maša bila vam zastava večnega življenja!

Priporočevaje se Vam v „memento“ pri sv. maši, zlasti v nedeljo, sem

z vsem spoštovanjem

Vam hvaležno vdani
Ant. Kukelj.

(Dalje nasl.)

Vesela zahvala blagega vradnika.

Štirnajstega novembra 1885 zbolel sem nanagloma tako nevarno na pljučih in možganih, da je bila v nekoliko dneh vsaka človeška pripomoč zdravnikov čisto brezvspešna. — Velik strah, ki ga je imela moja družina (žena in 4 mali otroci in 1 vnukinja), je nepopisljiv, kajti bila bi po moji smerti prišla v največo revščino.

Dasiravno mi velike nevarnosti, v kateri sem bil, niso naravnost povedali, vendar sem jo videl. Vsed tega imel sem veliko zaupanje na božjo vsegamogočnost in usmiljenje, med tem ko sem v mislih priméroma takole molil: „Moj Bog, če tudi je vsaka človeška pomoč pri meni brezvspešna in če vsa zdravniška veda nič ne more pomagati, ako Ti hočeš, zamorem vendar zopet ozdraveti, ker pri Tebi je vse mogoče, kakor si Ti tudi

neskončno usmiljen in veš, da bi bilo za mojo revno ženo in moje čvetero male otroke jako žalostno, če že sedaj s smertjo zgubé svojega rednika in gojitelja; — vendar, Tvoja sv. volja naj se zgodí!“

Tudi svojih dobrih starih starišev, ki bi tudi veliko podporo z menoj zgubili, sem se spominjal v tej molitvi.

S ss. zakramenti previden, bil sem čisto umirjen in moje upanje bilo je vedno močnejše, da mi bo ljubi Bog pomagal in sedaj še ne umerjem.

Moja ljuba žena molila je jako veliko in serčno za me, darovala je tudi sv. obhajilo za me (ravno v praznik Marijinega varstva) in opravljala je pogosto v svojem velikem strahu kratke zdihljeje: „Božje Serce Jezusovo, usmili se nas!“ „Neomadežano Serce Marijino, prosi za nas!“ „Dobri sv. Jožef, prosi za nas!“

Zaupala je terdno v pomoč Božjo in je bila v tem prav posebno poterjena od svojega v. č. spovednika, kakor tudi od neke znane poštene gospé.

Dala je moja žena opraviti eno sv. mašo in še 2 je obljubila, in darovala tudi je 1 svečo na čast Materi Božji. — Ravno tako je moj v. č. spovednik za me molil in več še duhovnov, in drugih znancev veliko.

Osmi dan potem, ko sem bil zbolel, nastopila je že razločivna doba (kriza), med katero je zdravnik, ki je imel pri meni opraviti, mislil, da bo vsak čas nastopila smert. Ko je pa prihodnje jutro prišel in našel pri meni nepričakovano in čudno naglo zboljšanje, je komaj svojim očem verjel in je sam poterdil: „Bog je mene osramotil.“ Pozneje rekel je tudi moji ženi, da povsod smejo reči, tu se je zgodil čudež.

Moje zdravje je napredovalo sedaj brez oviranja in in morem reči, da sem se danes, vkljub merzlemu letnemu času, že skoro popolnoma zboljšal, in upam, da bom kmalo že zopet popolno zdrav.

Jaz, moja ljuba žena in družina pravimo toraj: tisoč- in tisočkrat hvala bodi Bogu in posebno čast in hvala bodi ljubeznjivemu božjemu Sercu Jezusovemu, neomadežanemu sercu Marijinemu in dobremu svetemu Jožefu, za to nam podarjeno, oziroma sprošeno veliko milost, da me je moja ljuba družina zopet nazaj dobila.

Ker je moja žena storila obljubo, da če moje ozdravljenje, oziroma uslišanje njenih molitev, razglasiti, torej spolnim s tem to obljubo, in vljudno prosim, da bi to izvanredno skazano milost, o kateri sem v svojem notranjem prepričan, v večjo čast in slavo Božjo v listu „Sendbote des göttlichen Herzens Jesu“ hoteli razglasiti.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Zidanje stoljnice sv. Nikolaja.) (Dalje.)

Pozneje je povzel misel za zidanje stoljnice Janez Anton Dolničar (Thaluitscher) pl. Thalberg, stoljni dekan in generalvikar. Zbrali so se 2. grudna 1699 v hiši stoljnega prošta Jan. Prešerna k prijaznemu pogovoru. Bili so pričujoči tudi: kanonika Jan. Piči in Frančišk Bogomir baron Polhograški, in Maksim. Leop. Rasp, župnik v Kamniku. Dolničar je o tej zadevi poročal z vso gorečnostjo, in vsak pričujočih je obljubil ne le denarne pomoči, temuč da bode tudi sploh to reč na vso moč pospeševal. Ta sklep je bil naznanjen vsemu kapiteljnu in tudi s pohvalo sprejét; potem se je izročila obravnava knezu škofu grofu Žigu Herbersteinu, kateri je v to privolil in dal besedo, da bode reč po svoji moči podpiral.

Čas za to početje sicer ni bil vgoden, ker ob tistem času so oo. jezuiti imeli v delu povzdigo svoje cerkve; razširjali so grad pod Turuom; oo. frančiškani so imeli opraviti z zidavo mostovžev; redovnice klarisarice so

stavile kapelo Jezusovemu presv. Serca, oo. avguštinci pa delali vertno obzidje.

Pri tem Dolničar ni omagal v svoji gorečnosti; posvetoval se je z domačimi in tujimi mojstri, celo iz Milana je bil poklican slavni stavbar kapucinski Brat Florencijan, ki je naredil načert za stoljnico, potem je potoval v Varaždin zidat samostan, kjer pa je kmalo potem v 70. letu svojega življenja umerl. Po več posvetovaljih in poskušnjah je Benečan in ljubljanski meščan Fr. Bombazi, s pripomočjo Petra Janni-a, prevzel delo, ki ga je zveršil s pomočjo mojstra Pavla Jugovic-a, in po tega smerti z njegovim naslednikom Gregorijem Maček-om, doveršil po načertu Andreja de Puteis, iz Jezusove družbe.

Knez in škof Herberstein se je škofijstvu odpovedal in se je s svojim spovednikom Andrejem Šveigerjem S. J. vred podal v red sv. Filipa Nerija. Naslednik mu je bil Ferdinand gr. pl. Kuenburg, ki je takrat po opravljenih potoval v Rim. Dolničar tedaj se je do njega obrnil in novi škof je na svoje stroške po omenjenem stavbarji dal narediti načert, po katerem se je stoljnica potem zidala, se vé, razun kuple, ki je bila dostavljena od mojstra Medveda še le pred 50 leti.

Predno so začeli podirati staro cerkev, je Dolničar po Karolu Martinuciju dal zrisati staro cerkev in vse grobne spominke po cerkvi z napisi vred, da se ohranijo spomini starodavnih móz, ki so imeli v stari cerkvi počivališča, kakor: Turjaški, Ursinovci, Lambergi, Barbovci, Ravbarji, Sebrijaši, Možgoni, Verniki (Berniki) in drugi.

Ravno tako so storili z napisi poprejšnjih škofov, kakor Žiga pl. Lamberga, prvega ljubljanskega škofa; — Tomaža Hrena, ki je bil imenovan ljubezen in veselje Kranjskega in je počival v ravno tistih rakah s svojim naslednikom Rajnoldom Skarličem v kapeli vsih svetnikov; — knezo-škofa gr. pl. Rabatta S. J. in viteza reda Jeruzalemskega, kakor tudi več proštov, dekanov in kanonikov.

Ob enem je bilo iz knezo-škofijske pisarne dano vabilo do vsih župnikov po škofiji za pomoč k zidanju. Tretjega mal. travna 1701 je Matija Paradižič S. J. v stari stoljnici imel zadnjo pridigo, v kateri je vse prebivalce vnel, da naj se djansko vdeležujejo tega tako hvale vrednega dela. Potem je bilo sv. Rešnje Telo s procesijo preneseno v oratorij ali svetišče, ki je bilo pripravljeno za začasno obhajanje službe božje.

Osmega mal. travna so pričeli podirati staro cerkev, kar je bilo dokončano 14. vel. travna. Med tem ko so še staro cerkev razdevali, so pričeli že tudi kopati in delati temelj za novo, in bil je temelj doveršen do 6. roznika. Glavni zidovi so bili že v letu 1701 toliko izpeljani, da so 28. kimovca mogli že krov postaviti.

Pri zidauji so k pripravi apna rabili veliko vina, da bi bili zidovi bolj trdni in bi dobili večji terpež. Za obokanja, ki so se pričele 11. svečana 1702, so rabili puhel in lahek kamen, ki so ga bili našli ob znožji ljubljanskega gradú zunaj vrát takratnega frančiškanskega samostana in je slavni magistrat dovolil v ta namen ga rabiti.

(Dalje nasl.)

V Travniku, 13. kimovca. Preč. gosp. superijor in gimnazijski vodja P. Aleksander Hofer v Travniku, naš rojak, nam piše o došlih 3 Bošnjacih, ki so prej v Ljubljani študirali in o drugih ondodnih zadevah ter pravi:

Nenadoma došli so mi trije namesto enega dečka (kakor je bilo v začetku vravnano); „naj bode; poslal jih Bog,“ sem si mislil in bil sem jih voljan sprejet. Tvraković šel je bil za nekaj dni k svojemu braču in vernivši se je rekel, da mu je ljubše ostati tukaj kot v Ljubljano se verniti. Kujundžič ostal je precej tukaj,

se lepo obnaša, in kakor je viditi, bode dober učenec. Krajnović je šel domú in je zdaj „franjevaco“ v Gučji gori, kjer imajo pripravnišče, preparandat, kakor ga imenujejo, to je. napravo za dečke, ki se ondi učijo dotlej, da idejo v novicijati.

V našem vstavu je letos peti red gimnazije; veči del učencev je v semenišču (58), a drugi (njih 40) so zunanji, med njimi več razkolnikov in en čifut (jud; po madžarsko „zsidó“, reci: židó, kar so tudi Jugovci povzeli od Madžarjev ali od drugod, kajti najbolj pripravna je beseda „jud“, latinsko Judaeus, izvirno jutrovsko „jehúdi,“ — sej čerko „j“ Lahi in Francozi izrekajo za „dž“ ali za „ž“, nikoli pa ne Slovenci; zato so tudi trezni Krajnci govorili in pisali „jud“ do dobe slovenske renesanse ali „mešanice“; zdaj pa so začeli „žide“ uzmati od drugod in jih anektirati. Vr.)

Letos smo zgotovili tudi cerkvico, toda zvonov in ure še nima; Samasa mi je odpisal, da bi trije mali zvonovi (skup okoli 10 met. c.) stali do 1500 gld., a mi sadaj tega nismo zmožni, treba prvo hišo dozidati. Kranjci zbirajo za cerkev Sarajevsko, in tega ne bojo mogli za nas; kaka familija bi mogla nam zvonove kupiti, in Bog daj, da bi se taka našla!

Kraj naš je posebno zdrav, in mi živino v miru tudi s Turki. Bog blagoslovi naše delo; prosim ponizno, priporočajte nas rojakom, naj molijo za našo napravo.

Odpustite, da sem hervaški pisal; nam je zdaj že polno ložej kakor pa slovenski, besede vedno mešamo s hervaškim. Priporočam se naj gorkejše v molitev; pozdravite prosim, stare prijatelje...

Iz Lurda. — (Konec.) V nekem tergovinskem mestu južne Francoske zasmehoval je sloveč mnogo iskan zdravnik večkrat duplino v Massabiellu. Bil je izmed tistih, o katerih govori sv. Pavel, da je trebuh njih bog, in je bil glava vseh razveseljevanj, ki so se napravljale po mestu. Nekega dne uvarno zbolí in poskušali so zastoj vse pomočke. Duhoven s katerim je bil prijatelj, ga je pogosto obiskoval. Nekega dne mu bolnik, katerega so mučile neizrečene bolečine, šaljivo reče: „Nobenega pripomočka mi ni več, slednjič moral bom lurške vode se lotiti.“ Družina, kateri je bil že več let hišni zdravnik, se je podvizala in je mu je pripravila. Pervič pil jo je s smehom. Ko je pa olajšanje čutil, vžival je vsak dan z večjo vero. Malo časa nato pelje se pustni torek popoldan isti duhoven, cerkveno oblečen, sredi med oddelki pustnih našemljencev z Najsvetejšim v rokah k dr. D., kateri je želel obhajan biti v obletnico svojih naj večih traparij.

Ko mašnik pride, bolnika obdaja veliko število prijateljev. „Ljubi prijatelji,“ govoril jim je, „zbral sem vas, da bodite priče mojega skesanja in moje povernitve k sv. veri. Jaz se štejem k onim, ki mislijo, da Bog, kateri je ljudem oblast dal, iz vode sopar delati, in ga sebi v prid obračati, tudi ti vodi moč podeliti zamore, naše telo in našo dušo ozdraviti. Sicer imam dokaz tega v vodi Massabielske dupline. Ne prašajte me, če verujem v Boga, v Jezusa Kristusa in katoliško Cerkev. Verujem na vse to tako trdno, kakor od zdaj za naprej verujem v Našo ljubo Gospó Lurško. Hotel sem neoveržljiv spomin na to zapustiti. Bog daj, da vam to podeli moč, slediti mojemu zgledu, katerega sem vam želel dati pri polni zavednosti in čisto prostovoljno! Tu pred vami bom svoje prvo obhajilo obnovil.“ Navzoci so goste solze točili in s svetim pretresenjem prevzeti duhoven je bil komaj zmožen sv. hostijo deržati.

Zdravnik živel je še več mescev. V zadnjem trenutku se je njegov obraz kar neprevidoma začel žareti. „Ne čutite nobenih bolečin več, gospod doktor“, vprašala ga je sestra redovnica, ki mu je tregla. — „Kako naj čutim

bolečine? odgovoril je. „Vidim Našo ljubo Gospo Lurško vidim — kako je lepa!“ — In smebljaje sè ločila je od tod.

Sésterska ljubezen.

Zelo poštena gospá prosi: prečastiti! blagovolite naznaniti neko uslišanje molitve k najsv. Sercu Jezusovemu. Tri sestre, pobožne in verne duše, in ob enem serčne častivke presv. Serca Jezusovega, imele so brata, ki je imel mlin in bil bogat z darovi pozemeljske sreče; toda pri tem je bil vero čisto zgubil. Zbolel je, pa ter ležal dolgo v velikih bolečinah. Vše desetletje bila so pretekla, kar ni bil prejel ss. zakramentov. Noben človek mu ni smel v njegovi bolezni nič reči o prejemanji ss. zakramentov, in verhu tega bila je njegova žena s svojimi otroci vred sama čisto brez vere, in ti so bili naj-zvestejši stražniki, da bi pač nobeden ne opomnil bolnika na spravo z Bogom. Tedaj so sklenile te 3 sestre, da bo vsaka opravljala devetdnevnicu k najsv. Sercu Jezusovemu. In glej, mesca sušca 1885 rekel je bolnik eno njegovih sestrá poklicati in povedal je z nekim gotovim upanjem, da hoče sprejeti zakramente za umirajoče. Kljubu zoperstavljanja njegove žene in otrók (kakor se za gotovo sliši) ostal je bolnik pri svojem sklepu, in tako bila je po molitvi k najsv. Sercu Jezusovemu ena duša za nebo pridobljena. Sestre pa, prečast. gospod, prijazno prosijo, da bi hoteli to uslišano molitev naznaniti v „Sendbote des hlst. Herzens Jesu.“

Stvarniku.

Bog nad nami ki kraljuješ,
Modro vladaš celi svét.
Kar živí, vse preskerbljuješ
Toliko že tisoč lét;
Zemljo lepo prenovljuješ,
Solncu si svetlobo dal:
Noč po luni razsvetljuješ,
Z zvezdami nebo obs'jal.

Bog nad nami ki kraljuješ,
V bitju nam nerazumljiv,
Ti dobrote nam skazuješ,
Vsim stvarém saj ljubeznjiv!
Svoje ljubimo naj bráte,
Tako hočeš Ti, Gospod;
Poterpimo vse naj zá Te,
In Ti služimo povsod!

Bog nad nami ki kraljuješ,
Ino vár'ješ skerbno nas;
Ti nam serca preiskuješ:
Sliši naše prošnje glas!
Vse nadloge nam odverni,
Ki teró sedanji rod;
Svoj obraz Ti k nam obrni,
O mogočni naš Gospod!

Bog nad nami ki kraljuješ,
Ti vesoljstva Gospodar,
Zdaj plačuješ, zdaj kaznuješ,
Kakor si zasluži stvar;
Naše prošnje milo sliši.
Réši stiske nas, nadlog;
Grehe naše nam izbriši,
O dobrotljiv Ti naš Bog!

Bog nad nami ki kraljuješ,
Ti dobrote vse izvir,
Svoje skerbno ki varuješ;
Daj nam svoj nebeški mir!
Ti nas vedno varno vodi,
Skoz življenja temno pot;
O Gospod, Ti z nami bodi,
Vse nas vari grešnih zmót!

Bog nad nami ki kraljuješ,
Ti Vladar vsih zvezdnih čéd,
Ki nas z néba ogleduješ;
Daj nam tó, kar nam je v prid!
Duše naše zlega réši.
Greha brani nas vsikdar;
Pot v nebó nam Ti pospéši,
Naš mogočni Gospodar!

Bog nad nami ki kraljuješ,
Kdo bo vredno čast Ti dál?
Ti visoke ponižuješ,
Nizke vzdigneš pa od tál;
Ti v soglasje vse si združil,
Vse spolnuje Tvoj ukaz;
Človek pa bi Ti ne služil,
Zlobno serdil Tvoj obraz?

Bog nad nami ki kraljuješ,
Vedna naj Ti bode čast!
Vsim stvarém zapoveduješ —
Večna Tvoja je oblast!
V prahu bližamo se Tebi,
O vesoljstva Gospodar;
Vzemi enkrat Ti nas k sebi,
Sprejmi k Sebi svojo stvar!

I. Z.

Razgled po svetu.

Dan í se. *)

(Konec.)

Pa tudi serbska vlada ne derži rók križem pri tem poslu. Serbski naučni minister Kujundžić izrazil se je duhovniku serbske pravoslavne cerkve Jovanu S. Popoviću na sledeči način: „Za Serbijo ni, da bi na večne čase ostala ruska dekla. Proti zapadu moramo se obračati, ako nečemo, da nas vedno siloviteje od Rusije semkaj zaganjajoče se valovje ne požre! Kaj pa se nam sicer more zgoditi, če pripoznamo svetega očeta za svojega najvišjega vidnega cerkvenega poglavarja? Prav nič drugega ne, kakor da se bo naš živelj s tem okrepcal, poživil in povečal, in da se bodo konečno vendar tudi naše politične razmére v pravi tir spravile; kajti opiraje se na mogočnega soseda v zatišji, se bomo tudi zdatneje branili proti našemu sovražniku. Po narodih se nam je ravhati, ki so v kulturi že daleč pred nami. Kaj pa sploh čaka nas pritlikavce med narcdi, če se nikakor ne moremo do tega prijateljstva odločiti? Iz tega pač zadosti jasno sledí, da ni prav nič bolj naravnega, kakor da mi in oni skupno postopamo v politiki cerkveni in deržavni. Jaz za svojo stran se hočem za to idejo boriti, da, mi vsi se moramo boriti, s trdnim prepričanjem, da moramo konečno vendar le slavno zmagati. Plačilo potem nam ne odide!“

*) Kar človek želi, to rad sliši in verjame; zato naj podamo tudi naslednji spis, čeprav imamo malo upanja, da bi se kmalo zgodilo, kar obeta. Bogu je pa vse mogoče. Vr

Pravoslavni duhovnik Jovan S. Popović, čegar dotika z ministrom Kujundžićem je tukaj naznačena. ima v Srbiji že več časa nalogo pot v Rim gladiti. Belograjski konzistorij poslal ga je na župnijo Opat v Uzičkem okraju ob bosanski meji. Ondi je on po svojih propovedih sporazumljenju pot pripravil, ob enem pa, kakor ga Serbi dolže, sporočila v Sarajevo o tem pošiljal. Čez nekaj časa opustil je svojo župnijo, ter je prišel v Beli grad, kjer je pričeto delo nadaljeval ter večkrat tudi obiskoval avstro-ogerskega poslanca grofa Khevenhüllerja. Ravnokar pa. pravijo, je posredovatelj raznih depeš med Belim gradom, Djakovem in Sarajevem. Za plačilo svojega truda pričakuje ga menda imenovanje za arhimanrita v kakem bosanskem pravoslavnem samostanu ter ga bodo ob enem poklicali v pravoslavni konzistorij v Sarajevem, kjer bode ostal, dokler se ne izprazne kak škofijski sedež. Govori se o Banjaluki. Liberalni listi sicer terdijo, da to vse ni drugega nego gola komedija serbskih radikalcev, s katero mislijo naprednjaško stranko pri priprostem narodu ob zaupanje spraviti, češ, glejte jih, ki Vas mislijo Avstriji in Rimu izročiti. Naj že bo temu resnica, kolikor draga, mi in z nami gotovo vsak pošten Slovan iz celega serca želimo: Bog daj, da bi bilo res! Naj bo priprošnja prvih naših aposteljnov sv. bratov Cirila in Metoda pri ljubem Bogu tolikanj zdatna, da se bomo po veri ločeni bratje Slovani zopet zedinili v eno čedo Kristusovo. Berž ko se bo to zgodilo, prenehalo bo tudi smertno sovraštvo med Serbi in Hervati, katero sedaj poganja večinoma iz nesrečnega razkola. In če se to zgodi, no hvala Bogu, zgodilo se bo na priprošnjo ss. Cirila in Metoda, kterima na čast se prav v ta namen tolikanj ss. maš daruje, molitev in drugih dobrih del stori. Zato pa še enkrat: Bog daj!

Belgija. (*Žganjska kuga.*) Zdravnik dr. Lambert v Buillon-u je dal sporočilo, katero očitno kaže, koliko razdjanje dela žganje med delavci ondotne okrajine. Pravi, da glavni vzrok revščine je nezmerno pitje žganja. Ljudje začno delati, pa tudi žganje piti. Buillon ima 2525 prebivalcev, in za tē je 82 kerčem, tedaj že na 32 oseb ena kerčma! Prodajalci šnopsa se v onem kraju dobro počutijo. Trezen delavec je redka prikazen. Naj večje število prebivalcev je pijancev iz navade, ki so skorej zmiraj terčeni. Ker je pa žganje strup, zato se v onem kraju veliko ljudi zmeša, obnorí, in pri vsih družih boleznih ima „šnops“ svojo velik delež. Prebivalstvo se vedno huje kvari in páči. Otroci v žganjarskih kotih in kočah so pogosto gerdí, pokvekastí, slabotni, podverženi boleznim in drugim nezgodam. (Opazujte tudi pri nas otroke hudih žganjepivcev, in vidili bodete, če se jim ne pozná očetov greh!) Taki reveži se sami zgodaj učé žganje piti, hodijo po žganja za hišo ali za delavnico, med potjo ga morebiti sami pokušajo in dobivajo ga še požirek od lastnika za plačilo. Tako, pravi dopisnik, pije otrok, oče, mati, vse pije. Pa je tudi vse nesrečno, celo žene zabreduje v razuzdanost, deklina skoraj vselej... Ves rod tedaj se z nesrečnim žganjem pokvari, spači, okuži, zgubljena je spodobnost, pokopana čednost, žganje okužuje cele kraje?

Dajte slovó strupenemu in kužnemu žganju!

Rim. Znamnje boljših časov, če tudi niso še blizo, utegne biti to, da veseljni svet na papeževe besede tako zvesto pazi, kakor n. pr. pred kaj časom na Napoleonove. Ogersko je bilo že silo — silo potrebno nauka sv. Očeta, in dobilo ga je o priliki, ko so na Ogerskem obhajali dvestoletnico, odkar je Buda otresla turški jarem (1686). O tej priliki je Leon XIII prelepo encikliko poslal ogerskim škofom. Le-ta pojasnuje dobrote, ktere je ogerska dežela stotletja prejemale od rimskega Stola. Zraven pa

resno svarí pred umomolstvom, rudečkarstvom in naravomolstvom. Škofe opominja, da naj z vso pastirsko skerblijvostjo čujejo nad svetostjo zakonov, nad verskim podukom mladine, in obsojuje mešane zakone, za kakoršne so se madjarski brezvérci nedavno tako brezpametno poganjali. Besede so zopet polne blagra, ker so polne resnice. Ves obseg je poln tehtnosti in moči. To pa tudi svet čuti. Ravno namreč, da je bila znana papeževa beseda do Ogrov, se je že telegraf podvzival v vse dele svetá jo razširiti, in ne le katoliški, ampak tudi neverški časniki so papežev glas urno naznanaovali svojim čitateljem.

Sv. Oče se res ravnajo po besedah sv. Duha: „Bonitatem, et disciplinam, et scientiam doce me: Dobroto, red in vednost me učí“ (Ps. 53.) —

Posebna pečatnica sv. Očeta je razglašena, vsled ktere je v Indiji vstanovljena katoliška hierarhija, cerkvena vlada. Vsi vikarijati se spremené v škofije in vstanovljenih bo 7 nadškofij.

Moguncija. Med drugimi je novi škof v. č. Hafner v Mogunciji sprejel tudi 106 gg. učiteljev, ki so mu prišli čestitat 29. avgusta iz cele škofije. G. nadučitelj Keilmann iz Hechtsheim-a, kot naj starejši v službi, je škofa priljudno nagovoril: da izmed počesčevanj in čestitanj ga posebau veselé učiteljske. Sej učitelji in duhovni so med saboj v prav tesni zvezi, ker imajo enak poklic. Brez dobrih katoliških učiteljev, je rekel škof, je delo dušnih pastirjev brez sadú.

Čikago. „Märk. Kirchenblatt“ piše o nekem rovarji „Spies“-u, ki je zavolj svojih hudobij k smerti obsojen. Pri svojem zaslišanju je ta hudodelnik z neslišano pederznostjo rekel, da ne veruje v Boga, torej tudi postavno prisegati ne more! — Prekucuhi vedó, kaj delajo, ko ljudem najpoprej vero iz serca iztergajo, zakaj kjer ni vere v Boga, tam ni vesti, ni zvestobe, ni nič poštenega, in taki človek ni za nobeno državo, za nobeno človeško družbinstvo. Iz tega je očitno, kako tisti zkerbé za državni red, kateri pregreho podpirajo, brezvérstvu pravice dajejo, pohujšanju pripravljajo gujezda in pribezališča.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Mlad volk, ki je zašel med ovce, da bi kterih ne podavil, velikoveč se sam spremenil v jaguže in odšel večnemu ognju. — Prošnja do Lurške Marije D., da bi z njenim posredvanjem na prošnje bratovščine milostljivi Bog sovražnikom terde serca omečil. — Nevesta, da bi v božjem strahu živel v novem stanu in zveličala svoje in sebe. — Velik grešnik za spreobrnjenje. — Grozno zgubljen človek za pokoro. — Velik grešnik in revež prav živo priporočen za spreobrnjenje. — Neka mati prav priserčno priporoča svojega sina v bratovsko molitev in prosi, da bi udji z njo prosili sv. Antona, naj bi se spreobrnil in izvolil pravi stan. — Oseba v silnih stiskah za pomoč. — Mati priporoča svojega sina za poboljšanje. — Potepinski pob za poboljšanje. — Hudo bolna žena.

Zahvale.

Dolgo so me oči bolele, zato sem se priporočila Mariji in sv. Jožefu in obljubila, ako ozdravim, da bom

zahvalo očitno do Danici naznanila; resnično sem zdravje zadobila, in to zdaj naznanjam v zahvalo Mariji in sv. Jožefu.

Mina Potočnik.

Koledar za prihodnji teden:

27. kimovca. Ss. Kozma in Damijan. — 28. S. Venceslav (Vacslav.) — 29. S. Mihael višji angelj. — 30. S. Jeronim. — 1. vinotoka. S. Remigij. — 2. S. Julijan. — 3. Šestnajsta po Binkoštih ali roženkranska nedelja.

Posvečen je mesec vinotok (oktober) pobožnosti sv. rožnega venca. Zarad tolikih milost in odpustkov, ki se dosegaajo z molitvijo sv. rožnega venca, je silo dobro to lepo molitev prav pogosto moliti. —

Listek za raznoterosti.

Kolera je v Terstu in po Istri vedno ^{menj hudo} ~~huda~~. V Terstu n. pr. jih je od 14. do 15. sept. zbolelo 16, umerlo 6. Sicer se prikazuje v Sovinjaku, v Dolini, v Skalnici, v Rupi, v Pulju in drugod. Madjari jo imajo po malem v Budapešti. Naša dežela jo ima v Loškem potoku dosti hudo; ~~naša dežela~~ je tudi na Verhniki. — V Terstu jih je dozday vsih skupaj zbolelo malo čez 600. izmed katerih jih je ozdravelo 164. drugi so pomerli. —

Pomoček zoper kolero. Prav goreče opravljati sveto lero, posebno s spovedjo in poboljšanjem.

Zlato mašo je v Terstu 14. t. m. obhajal prečast. g. kan. Ivan Dukič.

Najdeni denar. 13. tega mesca je na živinskem sejmu v Ljubljani nekdo najdel precejšno svoto denarja. Kdor ga je zgubil, naj se pismeno oberne do predstojništva kapucinskega samostana v Sv. Križu na Vipavskem ter naj razloži, koliko je bilo zgubljenega denarja, kakošne sorte, in v kakošnem zavrtku je bil?

Čč. gg. duhovni pastirji so naprošeni, to v cerkvi oznaniti.

V Smartnem pri Litiji so milgsp. knez in škof dr. Jakob Misija, vernivši se s Štange, kjer so v nedeljo posvetili oltar sv. Antona, v ponedeljek maševali, pridigali in 800 otrokom podelili sv. birmo. Povsod so bili sprejemani prav slovesno.

Rim. Velika bratovščina za najbolj potrebne duše v vicah pod klicem Jezusa. Marije in sv. Jožefa v Rimu bode 30. in 31. grudna 1886 pa 1. pres. 1887 z velikimi slovesnostmi obhajala drugo stoletnico odkar je vstanovljena, in to v višji čast bratovščine in veči korist ubogih duš v vicah.

Vožnja gorenjske železnice bode od 1. vinotoka (oktobra) malo drugač. Iz Ljubljane bodo odhajali vlaki: ob 6 in 40 min. zjutraj, ob 11 in 40 min. dopoldne, in ob 6 in 25 min. zvečer. V Ljubljano pa bo prihajal prvi vlak ob 7 in 30 min. zjutraj, drugi ob 5 popoldne, zadnji ob 9 in 55 min. zvečer.

Za podporo iz dijaške kuhinje jih je dozday za-
znamnjanih nekakih 110; natanko prav še ne vemo. Iz naše zgodovine nektera zernca: Kolikor je dozday znano, sta 2 šla v bogoslovje, 4 v samostan, 1 v Alojzijevišče, nekteri k rokodelstvu itd., 2 sta umerla, 3 Bošnjaki v svojo domovino, to je, 2 v gimnazijo v Travnik k oo. jezuitom, 1 pa k oo. frančiškanom. Upamo, da bodo dobro izhajali, ker so v Ljubljani dobro izdelali. — Naj serčniša zahvala vsim preblagim dobrotnikom za preteklo in priporočilo zopet za nastopnih 10 mesecev. Minister se zanaša na Božjo previdnost in na prijatelje.

Deržavni zbor zopet prične svoje seje 29. t. m.

† Jera Koman iz Dravelj, pri Ljublj., je 21. t. m. po dolgi bolezni, previdena s ss. zakramenti za umirajoče, v Gospodu zaspala v Terstu, in bila pokopana 23. t. m. Domači svojo preljubljeno sestro sorodnikom in prijateljem v bogoljubno molitev priporočujejo. Bog ji daj večni mir.

Modri nauki. Dušno zveličanje kristjanovo je zastavljeno na dobroto in gorečnost mašnikov. Dober mašnik je velik zaklad.

Milost stanovitnosti je naj tehtniši izmed vsih, ona je krona vsih milosti.

V pregrehah zaterjene duše se dajo pridobiti za Boga le s pohlevnostjo in milovanjem v njihovih nesrečah, in s sočutjem, katero stori, da delimo njih nesrečo.

Vsim vse biti in potruditi se, skloniti se k nagujenjem vsih, da bi se vesoljni svet pridobil za Jezusa Kristusa.

Angleško. Tisti Parnell, ki se tako pošteno poganja za tlačene in odirane Irce, je protestant, hoče pa prestopiti v katoliške Cerkev, s čimur, se vé, bode uboge Irce še bolj pridobil za-se. Anglež ne more kaj zoper Ruse, dokler doma Irce tare; Rus ne kaj zoper Angleža, dokler doma katoličane teptá in v Sibirijo goni; Francoz ne kaj na Jutrovem in zoper Prusa, dokler doma trinoži katoličane.

Na Francoskem so se volitve v véliki svét obnesle dosti bolje za konservativce, kot bi bilo prostomišljaški vladi ljubo. Vlada, vradniki, zlasti vojni minister pritiskali so z močjo, toda konservativci se niso dali premotiti, in minister je pri tem zapravlil zlo vso veljavo. — Tistemu bivšemu naučnemu ministru Pavlu Bert-u, ki je s svojimi liberalnimi čencami tako zelo pihal in podkurjal, zdaj kot poglavarju na daljnem Jutru prihaja precej vroče, kakor piše „Missbl.“

Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Jož. Flek, župnik v Lembahu, je dobil župnijo Jareninó; čast. g. Ant. Fišer, župnik v Svečini, pa župnijo sv. Jakoba v Slov. goricah.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Preč. g. kac. Andr. Zamejic 5 gld. — Bl. g. Miroslav Tomec 5 gld. — Po č. g. župu. Fr. Riharju 8 gld. — G. Lovro Ravnik 1 gld. — Pn. g. kan. in prof. M. Lebel 10 gld. — Č. g. duhovni pastir Fr. Boncelj 5 gld. — Čast. g. župu. Mart. Narobe 10 gld. — Verla družba pri nekem godovanji 13 gld. 70 kr. — Č. g. župn. Ant. Žgur 5 gld. — Č. g. Ig. Šalehar župn. 10 gld.

Za sv. Detinstvo: Neimenovane dobrotnice 5 gld.

Za cerkev v Berčki v Bosni: B. B. 5 gld. — Z Iga č. g. župn. nekaj cerkvene oprave. — Neimeuovana 1 gld.

Za misijon: (v Aziji ali Afriki) z Verbnike 10 gld.

Za kapelo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani: Hočevar v Gradcu 5 gld. — Janez Rihar v Logatcu 2 gld. 50 kr.

Za cerkev Jezusov. presv. Serca: Čast. g. A. Žgur 5 gld. — Marija Jenko v Podrečah 5 gld. — Čast. g. Jernej Primožič, kurat na Vrabčah, 5 gld.

Za razširjanje sv. vere: Čast. g. F. K. 4 gld.

Za sv. Očeta: Č. g. župu. Ant. Žgur 5 gld.

Za Marijanišče: Č. g. župu. A. Žgur 5 gld.

Za hišo kat. družbe rokodelskih pomočnikov: Č. g. župn. A. Žgur 5 gld.

Za afrikanski misijon: Č. g. žup. A. Žgur 5 gld.

Za misijone: Č. g. župu. Mart. Narobe 10 gld.